

Rastlinstvo

a

živočíšstvo

vplyv prírodných zložiek a človeka na
rozšírenie rastlín a živočíchov

- Zmena podnebia počas štvrtohôr - **glaciálne reliikty** -
límba, horec Clusiov, kamzík, svišť, tetrov – **pozostatok z**
minulosti (z doby ľadovej)
- **endemity** – rastliny, ktoré sa vyskytujú len v určitej oblasti
a nikde inde na Zemi:
lykovec muránsky, poniklec slovenský,
iskerník karpatský, zvonček moravský
- celé územie Slovenska patrí do **oblasti listnatých a**
zmiešaných lesov mierneho pásma,
- **s rastúcou nadmorskou výškou** ubúda teplota, pribúdajú
zrážky, menia sa pôdne typy a skracuje sa vegetačné
obdobie – vytvárajú sa **vegetačné stupne**.

Vegetačné stupne

- závisia od nadmorskej výšky.
- **So stúpajúcou nadmorskou výškou rozlišujeme:**
 1. **stupeň dubových lesov** (do 550 m n.m.)
 2. **stupeň bukových lesov** (do 1100 m n.m.)
 3. **stupeň smrekových lesov** (do 1600 m n.m.)
 4. **stupeň kosodreviny** (do 1800 m n.m.)
 5. **stupeň alpinských lúk** (nad 1800 m n.m.)
 6. **podsnežné pásmo**
- **lužné lesy** - ich výskyt závisí od hladiny
podzemnej vody

- **Vegetačné stupne:**
- **Stupeň dubový** – hrab, agát
- väčšina je premenená na ornú pôdu
- **Bukový** – málo odlesnených a poľnohospodársky využívaných pôd
- **Smrekový** - kríky čučoriedok, brusníc a vresu, lúky a pasienky
- **horná hranica lesa** – 1 600 metrov nadmorskej výšky
- **Kosodrevina** - limba, jarabina vtáčia, na voľných plochách kríky čučoriedky a brusnice, resp. lúky, pasienky
- **Alpínske lúky** - len vo Vysokých a Nízkych Tatrách
– chladnomilné trávy a byliny sa striedajú s kríkmi čučoriedok a brusníc.
- **Podsnežné a snežné pásmo** - v najvyšších polohách Tatier, kde sú skaly pokryté lišajníkmi.

- **výrazná zmena** zloženia lesa v nižších nadmorských výškach
- **vysádzanie monokultúr** smrek, borovica (Záhorská nížina,) duby nahradené agátmi,

- **lužné lesy** (azonálne rastlinstvo)
vrby, topole, jelše, bresty – na brehoch a nivách riek a potokov

Živočíšstvo

viaže sa na určité typy rastlinných spoločenstiev.

- **Živočíšne spoločenstvá (zonálne)**
- **stepí** : jarabica, bažant, králik, hraboš, drop,
- **listnatých lesov**: diviak, srnec, líška,
- **ihličnatých lesov**: diviak, jeleň, tetrov,
- **vysokohorských polôh**: kamzík, svišť,
- **vôd, močiarov a ich brehov (azonálne)**: pstruh, kapor, ropucha, skokan, volavka

• **OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY**

- zákon o ochrane prírody a krajiny 543/2002 Z.z.

- **1. stupeň ochrany** - územie SR nezaraďené do vyššieho stupňa ochrany (vrátane smetísk a skládok)
- **2. stupeň ochrany - chránená krajinná oblasť (CHKO) – 14**
- ochranné pásma národných parkov (NP) - 9
- **3. stupeň ochrany - národný park (NP) – 9**
- **4. stupeň ochrany - chránený areál (CHA) – 189**
- **5. stupeň ochrany - prírodná rezervácia (PR) - 376**
- prírodná pamiatka (PP) - 230
- národná prírodná rezervácia (NPR) - 231
- národná prírodná pamiatka (NPP) - 60

Chránené krajinné oblasti (CHKO)		
	Vyhlásenie	Výmera v ha
1. CHKO Vihorlat	28. 12. 1973	17 485
2. CHKO Malé Karpaty	5. 5. 1976	64 610
3. CHKO Východné Karpaty	1. 9. 1977	26 032
4. CHKO Horná Orava	12. 7. 1979	70 333
5. CHKO Biele Karpaty	12. 7. 1979	43 519
6. CHKO Štiavnické vrchy	22. 9. 1979	77 630
7. CHKO Poľana	12. 8. 1981	20 360
8. CHKO Kysuce	23. 5. 1984	65 462
9. CHKO Ponitrie	24. 6. 1985	37 665
10. CHKO Záhorie	9. 11. 1988	27 522
11. CHKO Strážovské vrchy	27. 1. 1989	30 979
12. CHKO Cerová vrchovina	10. 10. 1989	16 771
13. CHKO Latorica	25. 6. 1990	15 620
14. CHKO Dunajské luhy	3. 3. 1998	12 284

Národné parky (NP)

	Vyhlásenie	Výmera v ha
1. Tatranský NP	18. 12. 1948	74 111
2. Pieninský NP	16. 1. 1967	3 750
3. NP Nízke Tatry	14. 6. 1978	72 842
4. NP Slovenský raj	18. 1. 1988	19 763
5. NP Malá Fatra	18. 1. 1988	22 630
6. NP Poloniny	23. 9. 1997	29 805
7. NP Muránska planina	23. 9. 1997	20 318
8. NP Slovenský kras	1. 3. 2002	34 611
9. NP Veľká Fatra	1. 4. 2002	40 371
